ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมการดูแลของครอบครัวต่อการป้องกันการเกิด แผลกดทับและข้อยึดติดในผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ

ผู้เขียน นางสาวจุฬาวรี ถิ่นทิพย์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล นั้นทชัยพันธ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ฉวีวรรณ ธงชัย กรรมการ

บทคัดย่อ

บาดเจ็บศีรษะระดับปานกลางและรุนแรงทำให้ผู้ป่วยมีความพร่องในการดูแลตนเอง และไม่สามารถป้องกันการเกิดแผลกดทับและข้อขึดติดได้ พยาบาลจึงต้องทำการส่งเสริมการดูแลของ กรอบครัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการดูแลตนเองทั้งหมดของผู้ป่วย และป้องกันการเกิด แผลกดทับและข้อขึดติด การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการส่งเสริมการ คูแลของครอบครัวต่อการป้องกันการเกิดแผลกดทับและข้อขึดติดในผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะและครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่เข้ามาดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่เข้ารับ การรักษา ณ โรงพยาบาลแพร่ และได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ จำนวน 30 ราย ที่เข้ารับบริการ ณ โรงพยาบาลแพร่ พร้อมทั้งครอบครัวผู้ดูแล กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดให้เป็นกลุ่มควบคุมและ กลุ่มทดลอง โดยมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องความเสี่ยงต่อการเกิดแผลกดทับ ผู้ป่วย 15 รายแรก พร้อมทั้งครอบครัวผู้ดูแล จัดเป็นกลุ่มควบคุมและได้รับการพยาบาลตามปกติ ผู้ป่วย 15 ราย พร้อมทั้งครอบครัวผู้ดูแลหลัง จัดเป็นกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามปกติร่วมกับการส่งเสริม การดูแลของครอบครัวโดยผู้วิจัยตามทฤษฎีการดูแลบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความเสี่ยงของการเกิด แผลกดทับ 2) คู่มือการส่งเสริมการดูแลของครอบครัว 3) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย บาคเจ็บศีรษะ 4) แบบบันทึกการเกิดแผลกดทับ 5) แบบบันทึกการเกิดข้อยึดติด และ 6) แบบบันทึก ข้อมูลส่วนบุคคลของครอบครัวผู้ป่วยบาคเจ็บศีรษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย สถิติ ใคสแควร์ และสถิติฟิชเชอร์

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่เกิดแผลกดทับและข้อยึดติดใน กลุ่มทดลองมีน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ประเมินในวันจำหน่ายออกจาก โรงพยาบาล และภายหลังการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลใน 2 สัปดาห์ และ 1 เดือน

ผลการศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลของการส่งเสริมการดูแลของครอบครัว ตามทฤษฎีการดูแลบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้และการปฏิบัติ การพยาบาล

and Joint Contracture in Traumatic Brain Injured Patients

Author Miss Chulawaree Thinthip

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pikul Nantachaipan Chairperson

Associate Professor Chaweewan Thongchai Member

ABSTRACT

Traumatic brain injury results in self care deficit and leads to dependency in affected persons. Promoting family caregiving is needed to meet the therapeutic self care demand and prevent pressure sore and joint contracture. The purpose of this quasi experimental study was to examine the effects of promoting family caregiving on prevention of pressure sore and joint contracture in traumatic brain injured patients. A purposive sample consisted of 30 traumatic brain injury patients admitted to Phrae hospital and their respective caregivers. The sample was equally assigned to the control and experimental group in terms of risk to pressure sore. The first 15 patients and family caregivers were assigned to the control group and received routine nursing care. The remaining 15 patients and family caregivers were assigned to the experimental group. In addition to routine nursing care, family caregiving was promoted by the researcher basing on the theory of dependent care.

The research instruments composed of 1) the Braden Scale for Predicting Pressure Sore Risk 2) the Promoting Family Caregiving Protocol 3) the Demographic Data Recording Form for the Patients 4) the Recording Form for pressure sore 5) the Recording Form for joint contracture and 6) the Demographic Data Recording Form for the family caregivers. Data were analyzed by using descriptive statistics, Chi-square test and Fisher's exact test.

The results of the study revealed that the number of patients who experienced pressure sore and joint contracture in the experimental group was statistically significantly less than the control group at the day of discharge, 2 weeks, and 1 month after discharged from hospital (all ps < .05).

The study findings indicate the effectiveness of family caregiving as promoted by using the theory of dependent care. This can contribute to the development of nursing knowledge and practice.

